

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 265/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. D., G., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., S., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Skalica sp. zn. 1 C 119/2008 z 3. apríla 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23 Co 159/2008 z 10. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2009 doručená sťažnosť Ľ. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Skalica (ďalej len „okresný súd“) z 3. apríla 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) z 10. novembra 2008.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ bol odporcom v občianskoprávnom súdnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 1 C 119/2008. Predmetom sporu bolo to, či odporca uzatvoril platnú zmluvu o pôžičke s navrhovateľom (ďalej len „zmluva o pôžičke“), a uznanie nároku na zaplatenie dlžnej sumy. V tomto konaní bol navrhovateľ (žalobca) úspešný a okresný súd rozhodol v jeho prospech rozsudkom z 3. apríla 2008. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie a domáhal sa, aby krajský súd ako súd odvolací napadnuté rozhodnutie zrušil. Krajský súd rozsudkom z 10. novembra 2008 napadnutý rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu z hľadiska rešpektovania základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu. Podľa tvrdenia sťažovateľa okresný súd ani krajský súd pri svojom rozhodovaní nezistili úplne skutočný stav veci, pretože nevykonali sťažovateľom navrhnutý dôkaz potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Sťažovateľ pritom poukázal na skutočnosť, že na základe nedostatočne vykonaného dokazovania dospeli súdy k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Sťažovateľ sa na základe uvedeného domáhal, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti v náleze vyslovil porušenie označeného základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy označeným rozsudkom okresného súdu a označeným rozsudkom krajského súdu.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy rozsudkom okresného súdu z 3. apríla 2008 sp. zn. 1 C 119/2008

Pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy rozsudkom okresného súdu z 3. apríla 2008, ústavný súd vychádzal zo skutočnosti, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorý limituje výkon tejto jeho právomoci. Z princípu subsidiarity totiž vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy, t. j. právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Proti namietanému uzneseniu okresného súdu bol sťažovateľ oprávnený podať (a aj podal) odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto

ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy rozsudkom krajského súdu z 10. novembra 2008 sp. zn. 23 Co 159/2008

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho skutkové zistenia. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, III. ÚS 314/08, IV. ÚS 44/08, III. ÚS 133/09).

Vzhľadom na uvedené bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní posúdiť, či sťažnosť sťažovateľa nie je v časti, ktorou namieta porušenie svojich práv namietaným rozsudkom krajského súdu, zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd preskúmal namietaný rozsudok krajského súdu z 10. novembra 2008, ako aj relevantnú časť rozsudku okresného súdu z 3. apríla 2008, na ktorého správnosť odôvodnenia krajský súd v namietanom rozsudku poukázal.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nie je súčasťou práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ani základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy povinnosťou súdu

vykonať všetky dôkazy označené účastníkom konania (I. ÚS 75/96, II. ÚS 153/03). Procesný princíp voľného hodnotenia dôkazov v spojení so zásadou procesnej ekonomiky dovoľuje súdu vykonať len tie relevantné dôkazy, ktoré majú súvislosť s predmetom konania a vedú k rozhodnutiu vo veci samej (napr. II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04). Ak navrhnutý dôkaz nedisponuje vypovedacou potenciou, alebo je nadbytočný, súd ho neakceptuje.

Ústavný súd po ústavnej konfrontácii, ktorej podrobil rozsudok krajského súdu s námietkami sťažovateľa, nezistil zo strany krajského súdu taký výklad a aplikáciu zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. To, že odvolací súd nerozhodol v súlade s očakávaním sťažovateľa, ešte neznamená, že došlo k porušeniu zásad spravodlivého procesu, a tým aj k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu. Podľa názoru ústavného súdu niet pochybností o tom, že krajský súd vyhodnotil všetky podstatné dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia vo väzbe na zásadu voľného hodnotenia dôkazov a vo veci meritórne rozhodol, čím neporušil normy jednoduchého práva.

Ústavný súd považoval za potrebné v tejto súvislosti uviesť, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 Občianskeho súdneho poriadku, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 251/03).

Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ústavy ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07) pripomenul svoj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť

sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj označené právo vlastníť majetok, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 a nasl. ústavy. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ústavy by bolo možné uvažovať v zásade len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy. Rozhodovanie o základnom práve podľa čl. 20 ústavy patrí do právomoci všeobecných súdov.

Ústavný súd preto konštatoval, že túto časť sťažnosti by mohol odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z iného dôvodu, a to pre nedostatok svojej právomoci.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2009